

Ontwikkel en valideer een beslissingsondersteunend model voor het voorspellen van werkloosheid en arbeidsongeschiktheid in de arbeidsdeskundige praktijk.

Doorwerken met een chronische aandoening is een steeds groter vraagstuk in de arbeidsdeskundige beroepspraktijk. Advisering aan werkenden en werkgevers omtrent duurzame inzetbaarheid van werkenden met een chronische aandoening wordt steeds belangrijker.

AANPAK

Een grootschalig databestand, Lifelines, is gebruikt om de onderzoeksvragen te beantwoorden. Door middel van een koppeling met data van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) zijn de gegevens verder verrijkt met maandelijkse informatie over de bron van inkomen. Uit de Lifelinesgegevens werd eerst bij 55.950 deelnemers bepaald of ze een van de vijf veelvoorkomende chronische aandoeningen hadden: hart- en vaatziekten, chronische obstructieve luchtwegaandoeningen, diabetes mellitus type 2, reumatoïde artritis, en depressie. Vervolgens werden potentiële factoren op persoonsniveau (leeftijd, geslacht, opleidingsniveau, huwelijks staat), op gezondheidsniveau (een van de vijf aandoeningen en multi-morbiditeit), op leefstijlniveau (fysieke activiteit, roken, groente- en fruitinname,

en body mass index (BMI)), en op werkniveau (werkdruk, werktempo, ontwikkelmogelijkheden, betekenisvol werk, invloed op het werk en sociale steun) gemeten. Daarnaast werd uit de CBS-gegevens vastgesteld of de deelnemers werkzaam, werkloos of arbeidsongeschikt waren. Een predictiemodel was ontwikkeld aan de hand van analyses met survival modellen, om daarmee op individueel niveau een risicoscore voor werkenden te kunnen berekenen.

RESULTATEN & OPBRENGSTEN

Van de werkenden in het Lifelines-cohort werd 8,3% werkloos en 1,7% arbeidsongeschikt. Meerdere persoons-, gezondheids-, leefstijl- en werkgerelateerde kenmerken speelden een rol bij zowel werkloosheid als arbeidsongeschiktheid. De voorspellende waarde van beide modellen was met een waarde tussen de 0,6 en 0,7 matig, het model voor het voorspellen van arbeidsongeschiktheid was het meest nauwkeurig.

De tabel geeft weer welke factoren van invloed zijn op werkloosheid en arbeidsongeschiktheid. Hoewel van de gezondheidskenmerken alleen depressie een belangrijke voorspeller was voor werkloosheid, bleken alle chronische aandoeningen belangrijk bij het voorspellen van arbeidsongeschiktheid. Roken en een hoog BMI waren geassocieerd met beide uitstroomroutes, evenals een gebrek aan ontwikkelmogelijkheden en minder sociale steun. Een gebrek aan betekenisvol werk leek met name werkloosheid te voorspellen en het hebben van onvoldoende invloed op het werk was van belang voor arbeidsongeschiktheid.

Aanvullende analyses lieten zien dat de voorspellers voor werkloosheid en arbeidsongeschiktheid verschilden tussen de chronische aandoeningen. De modellen voorspelden met name het risico op arbeidsongeschiktheid voor mensen met hart- en vaatziekten, chronische obstructieve luchtwegaandoeningen of diabetes mellitus type 2. Hoewel het individuele risico om werkloos of arbeidsongeschikt te worden niet nauwkeurig kan worden voorspeld, geven de resultaten wel inzicht in relevante risicofactoren.

	Werkloos (n=4.628/55.950)	Arbeidsongeschikt (n=954/55.950)
PERSOONSKENMERKEN		
Hogere leeftijd	X	X
Vrouwelijk geslacht	X	X
Lager opleidingsniveau	X	X
Afwezigheid van partner	X	
GEZONDHEIDSKENMERKEN		
Hart- en vaatziekten		X
Chronische obstructieve luchtwegaandoeningen		X
Diabetes Mellitus type 2		X
Reumatoïde artritis		X
Depressie	X	X
LEEFSTIJLKENMERKEN		
Fysieke inactiviteit	X	
Roken	X	X
Een lage groente- en fruitinname		
Een hoger BMI	X	X
WERKKENMERKEN		
Hogere werkdruk		
Hoger werktempo		
Minder ontwikkelmogelijkheden	X	X
Minder betekenisvol werk	X	
Minder invloed op het werk		X
Minder sociale steun	X	X

Voorspellende factoren voor uitstroom uit werk door werkloosheid en arbeidsongeschiktheid

De resultaten van de studie bieden inzicht in belangrijke risicofactoren op groepsniveau. Zo wordt duidelijk over welke risicofactoren de arbeidsdeskundige het gesprek met de werkende kan aangaan. Uit de studie blijkt echter ook dat het niet mogelijk is om een beslissingsondersteunend instrument te ontwikkelen, waarmee op individueel niveau een voorspelling kan worden gedaan voor het risico op vroegtijdige uitstroom uit werk.

Er is een handreiking opgesteld voor de belangrijke factoren die de arbeidsdeskundige in het gesprek met de werkende aan de orde kan stellen. Deze handreiking wordt vertaald in een tool voor arbeidsdeskundigen. Deze tool is eind 2021 te vinden in de [digitale gereedschapskist op arbeidsdeskundigen.nl](#). Daarnaast is de kennis opgenomen in de [AKC Kennisbibliotheek Chronisch Werkt](#).

MEER INFORMATIE

Meer informatie is te vinden in:

Cahier 27: Voorspellende factoren voor arbeidsuitval

Heb je vragen? Neem dan contact op met het AKC:

akc@arbeidsdeskundigen.nl